

Terra Raetica – ina visiun per il futur da la mobilitad alpina

Purtadras e purtaders da decisiuns dal Grischun, dal Tirol, dal Tirol dal Sid e da la Lombardia han decidì ils proxims pass per examinar colliaziuns da viafier transcunfinalas en la «Terra Raetica».

Suenter che las personas politicas responsablas – numnadamain il guvernatur Arno Kompatscher ed il viceguvernatur Daniel Alfreider (Tirol dal Sid), il guvernatur Günther Platter e la viceguvernatura Ingrid Felipe (Tirol), il cusseglier guvernativ Mario Cavigelli (Grischun) sco er il president Attilio Fontana e l'assessura Claudia Maria Terzi (Lombardia) – han suttascrit ils 9 da settember 2020 ina cunvegna d'intenziun a Graun al Lai dal Reschen davart l'ulteriur svilup strategic per las colliaziuns da viafier en il «Triangul Retic», ha gù lieu oz a Scuol l'emprim inscunter consecutiv sin il nivel politic il pli aut. En quest connex èsi vegnì concludì da surdar l'incumbensa per examinaziuns geologicas ed idrologicas per lung dals curs d'eventuals trassés en la «Terra Raetica» e da laschar far studis pli profunds areguard la realisabladad, resguardond la persistenza ecologica, sociala ed economica.

Sco concludì en la cunvegna d'intenziun al Lai dal Reschen è vegnida stgaffida – sut il presidi dal Tirol dal Sid – ina grupp da lavur che consista da tecnicists da tut las quatter regiuns. Las incumbensas en il rom da questa collavuraziun èn stadas quellas d'analisar la preschentaziun da las ideas da planisaziun da fin ussa en il «Triangul Retic» transcunfinal che cumpiglia il Tirol, il Tirol dal Sid, il Grischun e la Lombardia, ed il medem mument da determinar in mussavia cun cleras finamiras che permettian da prender ulteriuras decisiuns politicas. Medemamain han ins vulì mussar las dimensiuns transalpinas e las schanzas d'ina nova colliaziun da viafier sco er examinar la realisabladad ed ils temps da viadi dals trajects da viafier che collian ils pajais. Ina incumbensa da la grupp da lavur tecnica è er stada quella da preschentar las perspectivas a media ed a lunga vista e da definir ils parameters tecnics ils pli impurtants per cuntinuar cun la planisaziun.

A l'inscunter dad oz èn ils resultats da la grupp da lavur tecnica vegnids preschentads a las personas responsablas da la politica. Cun elavurar il rapport tecnic è vegnì mess in focus spezial sin la dimensiun e sin l'interdependenza europeica. Colliaziuns da tren senza interrupziun en il «Triangul Retic» pon etablir las colliaziuns Basilea – Turitg – Venezia e Minca – Milaun sco er eventuals vasts access als corridors da viafier Scandinavia – Mar mediterranea u Rain – Alps.

Sin basa da las recumandaziuns d'agir da la grupp da lavur tecnica duain vegnir prendids per mauns durant ils proxims onns studis da realisabladad pli detagliads cun examinaziuns geologicas ed idrologicas per eventuals trassés en ils territoris Scuol – Mals, Landeck – Scuol, Landeck – Mals, per la via dal Fernpass Garmisch-Partenkirchen – Silz (Val da l'En) e per il traject Tirano – Bormio cun ina cuntinuaziun a Mals. Per sustegnair ulteriuramain la realisabladad tecnica duai er vegnir elavurà en in proxim pass in studi socio-ecologic da persistenza e da rentabilitad davart il svilup da novas colliaziuns da viafier en la «Terra Raetica», e quai tant per la fasa da construcziun sco er per la fasa da manaschi.

Las purtadras ed ils purtaders da decisiuns politicas han engrazià als tecnicists per lur lavur voluminosa ed infurmativa. Questa lavur resumescha per l'emprima giada en in document tut ils aspects tecnics e tut las enconuschientschas da las quatter regiuns partecipadas.

Il chantun Grischun beneventa ch'i vegnan persecitadas vinavant – fin ad in'ulteriura decisiun – omaduas variantas che han in stretg connex cun il Grischun e cun l'Engiadina Bassa. Il chantun giavischa in'avertura per il traffic en il «Triangul Retic» che ha oravant tut er in effect positiv per la populaziun e per l'economia locala. Tar la realisaziun quinta il chantun alura cun il sustegn finanziar da vart da la Confederaziun ch'è responsabla en Svizra per la construcziun ed il mantegniment da l'infrastructura da viafier. Ultra da quai vegn blier a depender dals fatgs, a tge varianta che la Uniun europeica vegn la finala a dar la preferenza ed en tge dimensiun ch'ella vegn a cofinanziar in project transcunfinal.

La grupp da lavur tecnica, da la quala il presidi è passà dal Tirol dal Sid al Grischun, vegn a documentar las examinaziuns geologicas ed idrologicas cun studis da realisabladad pli detagliads che resguardan la persistenza e finalmain a fusiunar ils resultats en in rapport cuminaivel. I vegn prendi en mira da realisar quests pass fin la fin da l'onn 2023.

Persuna dal chantun Grischun che dat infurmaziuns:

Cusseglia guvernativ dr. Mario Cavigelli, schef dal Departament d'infrastructura, energia e mobilitad, tel. +41 81 257 36 01, e-mail Mario.Cavigelli@diem.gr.ch